

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/243/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Kfv.II.37.690/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Sik János ügyvéd) útján terjesztett elő alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján, amelyben kérte a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Kfv.II.37.690/2023/2. számú végzése és a Fővárosi Törvényszék 47.K.702.106/2023/10. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítvány szerint a bírói döntések sértik az Alaptörvény XV. cikkének (2) bekezdését, a XVI. cikkének (1) bekezdését, a XXIV. cikkének (1) bekezdését, és a XXVIII. cikkének (1) bekezdését.
- [2] A támadott bírósági határozatok alapján az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye a következőképpen foglalható össze.
- [3] 1.1. Az indítványozó 2012. április 22. napján érkezett Magyarországra, ahol az elsőfokú idegenrendészeti hatóság keresőtevékenység célú tartózkodási engedélyt adott ki számára, amely folyamatosan hosszabbításra került. Az indítványozó részére – magyar állampolgár házastársára tekintettel – kiállított tartózkodási célú kártya 2020. március 5. napjáig volt érvényes. Az indítványozó által 2020. február 4-én benyújtott családi együttélés célú tartózkodási engedélyt a hatóság mind elsőfokon, mind másodfokon elutasította, egyidejűleg az indítványozót az Európai Unió területéről India területére kiutasította. Az indítványozó másodfokú döntés elleni keresetét a bíróság elutasította, felülvizsgálati kérelmének befogadását a Kúria megtagadta. Az indítványozó ezt követően elhagyta Magyarország területét és az Egyesült Királyságba távozott, ahol magyar állampolgár házastársával és magyar állampolgár gyermekével jelenleg életvitel szerűen tartózkodik.

- [4] 1.2. Az indítványozó 2020. október 5. napján EK letelepedési engedély kérelmet nyújtott be, amelyet megismételt eljárást követően az elsőfokú hatóság elutasított, majd az indítványozó fellebbezése nyomán eljáró Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság (a továbbiakban: alperes) 2022. február 24. napján kelt határozatával az elsőfokú határozatot akként változtatta meg, hogy az elutasítás indokát abban jelölte meg, hogy az indítványozó nem rendelkezik a megélhetésének biztosításához elégséges fedezettel. A Fővárosi Törvényszék 2022. június 2-án kelt előzményi ítéletével az alperes határozatát – az elsőfokú határozatra is kiterjedően – megsemmisítette, az elsőfokú hatóságot új eljárásra utasította azzal, hogy a család egy főre jutó jövedelmének meghatározását számítással ellenőrizhetően le kell vezetnie. A megismételt eljárásban 2022. december 6-án a hatóság az indítványozó kérelmét elutasította azzal, hogy megélhetése a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény (a továbbiakban: Harm.tv.) 33. § (1) bekezdés *a*) pontja alapján nem biztosított. Az indítványozó fellebbezése alapján eljáró alperes 2023. április 28. napján kelt határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.
- [5] 1.3. A Fővárosi Törvényszék 2023. szeptember 6. napján kelt 47.K.702.106/2023/10. számú ítéletével az indítványozó keresetét a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 88. § (1) bekezdés *a*) pontja alapján, mint alaptalant elutasította. A bíróság a Kúria korábbi döntésére hivatkozva ítéletében kifejtette, hogy a letelepedési engedély a legmagasabb szintű tartózkodási engedély, ezért az alperes joggal követelt meg az indítványozótól elsősorban saját jogán szerzett, hosszútávra prognosztizálható biztos megélhetési forrást. Rámutatott a bíróság arra is, hogy helytálló volt az alperesi következtetés a tekintetben is, hogy az indítványozó saját tulajdonú ingatlant, saját vagyont, jelentős megtakarítást nem igazolt, továbbá az előzményi ítélet által beszámítani rendelt családi pótlék és GYES érdemben nem befolyásolta a jövedelmi viszonyokat. A bíróság szerint az alperes helytállóan hagyta figyelmen kívül a magyarországi ingatlan bérbeadásából származó jövedelmet, mivel az a vizsgálati időszakon kívül esett, továbbá abból vélelmezhetően csak a külföldön tartózkodás alatt származik jövedelem. A bíróság ítéleti ismertetése szerint a hatóság az indítványozó 2020. október 5. napján beadott kérelme okán – a vonatkozó jogszabályi rendelkezés szerint – a 2019. évi és a 2020. július - 2020. szeptember közötti jövedelmi viszonyokat vizsgálta. Végül utalt a bíróság arra, hogy a családegyesítés kérdését nem vizsgálta, mivel az indítványozó nem családi együttélés biztosítása célú tartózkodási engedély iránti kérelmet terjesztett elő.
- [6] 1.4. A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a 2023. december 6-án hozott Kfv.II.37.690/2023/2. számú végzésével az indítványozó felülvizsgálati kérelmének befogadását megtagadta.

- [7] A Kúria indokolásában kifejtette, hogy az indítványozónak a Kp. 118. § (1) bekezdés *a)* pont ad) alpontjára történő hivatkozása alapján a befogadásra nem volt lehetőség, egyrészt azért, mert az indítványozó által előadottakból nem derült ki, hogy az elsőfokú bíróság mely eljárással, és miként sértette (volna) meg a Kp. 85. §-ának (1)-(3) bekezdését, valamint az, hogy ez mennyiben hatott ki az ügy érdemére. Másrészt pedig az indítványozónak a Kp. 2. § (1)–(4) bekezdéseire, mint alapelvi rendelkezések sérelmére való hivatkozása a Kúria szerint önmagában, az alapelvi sérelmekhez vezető konkrét eljárási szabálysértések és kapcsolódó jogi érvelés nélkül nem alapoza meg a felülvizsgálati kérelem befogadását.
- [8] A Kúria szerint az indítványozó felülvizsgálati kérelmében a Kp. 118. § (1) bekezdés *b)* pontja alapján, a Kúria Kfv.II.37.832/2022/6. számú határozata [34], [36] és [39] pontjainak idézésével, e határozattól való eltérésre hivatkozással is kérte a felülvizsgálati kérelem befogadását. A Kúria megállapítása szerint azonban az indítványozó felülvizsgálati kérelmében csak idézte a Kfv.II.37.832/2022/6. számú határozat említett bekezdéseit, azonban a két határozat közötti ügyszabotosságot, valamint a jogkérdésben való eltérés mibenlétét semmilyen formában nem mutatta be.
- [9] Végül a Kúria hivatalból megvizsgálta a Kp. 118. § (1) bekezdés *a)* pont *aa)*, *ab)* és *ac)* alpontjai szerinti befogadási okokat is, azonban – részletes indokolása szerint –, a befogadás feltételei ezen rendelkezések alapján sem álltak fenn, ezért végzésével az indítványozó felülvizsgálati kérelmének befogadását a Kp. 118. § (2) bekezdése alapján megtagadta.
- [10] 2. Az indítványozó az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett panaszában elsődleges kérelemként a Fővárosi Törvényszék 47.K.702.106/2023/10. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdése alapján, míg másodlagos kérelemként a Kúria Kfv.II.37.690/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését jelölte meg, ugyancsak a XXVIII. cikk (1) bekezdésére hivatkozva. Az indítványozó egyidejűleg mindkét kérelme vonatkozásában „megjegyezte”, hogy sérült az Alaptörvény XXIV. cikkének (1) bekezdése, valamint édesgyermek vonatkozásában a XVI. cikk (1) bekezdése és a XV. cikk (2) bekezdése is.
- [11] Az indítványozó a jogerős ítélet alaptörvény-ellenességének indokolása körében egyebek mellett előadta, hogy a Fővárosi Törvényszék nem vizsgálta és nem is értékelte azt, miszerint az alperes irattellenesen, 2020. július 8. napján jelölte meg a kérelme előterjesztésének időpontját a valós – 2020. október 5-i – dátummal szemben, amelyből eredően a jövedelme kiszámítása minden alapot nélkülöző összegszerűséggel került meghatározásra. Véleménye szerint elmulasztotta a bíróság annak vizsgálatát is, hogy az alperes számításánál – a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény végrehajtásáról szóló 114/2007. (V. 24.) Korm. rendelet 95. §-ának (4) bekezdését

figyelman kívül hagyva – nem vette figyelembe az indítványozó felesége tulajdonában álló – de a házastársi közös vagyon körébe tartozó – gazdasági társaság 2020. üzleti éve utáni 4 500 000 forint osztalékot, ahogyan az alperesi hatóság mind a családi pótlék összegének, mind a GYES összegének beszámításával is elmaradt.

[12] Az indítványozó álláspontja szerint az Alaptörvény L) cikkének (1) bekezdésére, XVI. cikkének (1) bekezdésére és a családok védelméről szóló 2011. évi CCXI. törvény rendelkezéseire figyelemmel valamennyi gyermeknek – így az ő gyermekének is – elidegeníthetetlen és mindenek felett álló érdeke, korlátozhatatlan joga, hogy szeretetben, teljes családban nevelkedhessen, azaz minden további köz-, és magánérdek vizsgálata kizárólag ezt követő sorrendben történhet meg, ennek figyelembevételére valamennyi jogalkalmazó szerv kötelezettsége. Az indítványozó szerint gyermeke a diszkriminációmentesség hiányának áldozata, mert a magyar állampolgár szülők gyermekéhez képest az intézményrendszer a megkülönböztetést, kirekesztést alkalmazza, amely a XV. cikk (2) bekezdésének sérelmét eredményezi, úgyszintén az eljárás során sérült a gyermekének a XVI. cikk (1) bekezdés szerinti szülői védelemhez és gondoskodáshoz való joga is.

[13] A Kúria végzésének alaptörvény-ellenességét illetően – vitatva egyrészt azt, hogy ne jelölte volna meg a konkrét eljárási szabálysértéseket – hivatkozott az indítványozó arra, hogy a felülvizsgálati kérelem befogadhatóságát a Kúria BH2023. 200. szám alatt közzétett határozatától jogkérdésben való eltéréssel is indokolta, azonban a Kúria végzésében azt fejtette ki hosszán, hogy a Kfv.37.832/2022/6. számú határozatra történő indítványozói hivatkozás miatt alaptalan. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában leszögezte: a felülvizsgálati kérelmében ugyan utalt több felülvizsgálati döntésre, de a Kúria által megjelölt határozatra még az említés szintjén sem. Véleménye szerint: „[e]gyesbírói eljárás során megtörténhet az a hiba, hogy a Tisztelt Bíróság olyan kérelemről dönt indokolásának megadásával együtt, mely kérelem nem is létezik; öttagú tanács – már ha de facto létezik – jogszerű eljárása során ilyen típusú hiba nem történhetne meg, hiszen a hiba jellegénél fogva véletlenszerűen keletkezik, és egyszerre öten ugyanazt a hibát csak akarategységben tudnák elkövetni, azonban ez esetben már nem beszélhetünk hibáról a véletlenszerűség hiányára figyelemmel.” Mindezekre tekintettel az indítványozó szerint a Kúria által e vonatkozásban kifejtett jogi érvelés értékelhetetlen, hiszen olyan kérelmet bírál el, amely nem is létezik.

[14] Indítványozói álláspont szerint az alperes hatóság nem a szakszerűség és a jóhiszeműség követelményei szerint járt el, ahogyan a Fővárosi Törvényszék és a Kúria sem.

[15] 3. Az Abtv. 27. § (1) bekezdésében foglaltak szerint, az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdekében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben

biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

- [16] Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdéseiben meghatározottak alapján mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie, ezért az Alkotmánybíróság tanácsban eljárva elsőként azt vizsgálta, hogy az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz előterjesztésére vonatkozó, törvényben meghatározott követelményeknek.
- [17] 3.1. Az indítványozó jogi képviselője a Kúria végzését 2023. december 18-án vette át, az alkotmányjogi panaszt 2024. január 17-én nyújtotta be az elsőfokú bíróságra, így a panasz az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőn belül került benyújtásra. Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezést, a sérelmezett bírói döntéseket, az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezéseit, valamint az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét és annak indokolását, továbbá kifejezett kérelmet a bírósági döntések megsemmisítésére. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban támadott bírói döntés alapjául szolgáló közigazgatási peres eljárásban felperes volt, így érintettsége megállapítható, úgyszintén az is, hogy jogorvoslati lehetőségét kimerítette.
- [18] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az alapügyben hozott törvényszéki ítélet alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését is kérte. Tekintettel arra, hogy a Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadta, a jelen alkotmányjogi panasz megítélése szempontjából az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az alapügy érdemében hozott döntésnek a törvényszéki jogerős ítélet tekinthető.
- [19] Az Ügyrend 32. § (5) bekezdése szerint a Kúriának a felülvizsgálati eljárásban hozott nem érdemi döntésén keresztül az Alkotmánybíróság akkor vizsgálja az alapügyben hozott bírói döntést, ha a Kúria az alkotmányjogi panaszban sérelmezett, nem érdemi döntését mérlegelési jogkörben hozta meg.
- [20] Az indítványozó jelen ügyben a jogerős döntést alkotmányjogi panasszal határidőben nem támadta meg, ugyanakkor a Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadását a Kp. 118. § (1) bekezdés *a)* és *b)* pontja szerinti befogadhatósági ok fenn nem állása miatt megtagadó végzése mérlegelési jogkörben hozott döntésnek minősül. Erre tekintettel a Kúria végzésén keresztül a jogerős törvényszéki döntés állított alaptörvény-ellenessége vizsgálható jelen eljárásban.
- [21] 3.2. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további feltételeként nevesíti, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.
- [22] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában állította, hogy vele szemben mind az alperes, mind a Fővárosi Törvényszék – úgyszintén a felülvizsgálati kérelem befogadásának megtagadása kapcsán a Kúria – a szakszerűség, és a jóhiszeműség elvét, valamint a rendeltetésszerű hatáskörgyakorlás követelményét sértve járt el,

amely egyrészt a tisztességes hatósági eljáráshoz és a tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjogának sérelmét eredményezte, másrészt állítása szerint sérült ezáltal kiskorú gyermekének a szülői védelemhez és gondoskodáshoz, valamint a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesüléséhez való alapjoga is.

- [23] Az Alkotmánybíróság megállapítása szerint azonban az indítványozó alkotmányjogi panaszában valójában az alperes hatóság jövedelemszámításának módját, és annak összecszerűségét, továbbá azt vitatta, hogy a bíróság ezzel összefüggésben nem állapította meg az alperes hatóság jogszabálysértését.
- [24] Az Alkotmánybíróság ezúton is emlékeztet következetes gyakorlatára, miszerint „[a] jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti „szuperbíróság” szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}.
- [25] Következetes továbbá az Alkotmánybíróság gyakorlata abban is, miszerint az a tény, hogy az eljáró bíróságok – jelen ügyben a Fővárosi Törvényszék az alperes határozatának jogszerűségét illetően, valamint a Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadhatósága tekintetében – az indítványozó által irányadónak tartott értelmezéstől eltérően értelmezték az alkalmazott jogi normát, önmagában nem veti fel a támadott bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem {lásd például: 3060/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [41]}.
- [26] 3.3. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában sérelmezte azt is, hogy amíg felülvizsgálati kérelmében másodlagos befogadási okként a „Kúria által BH2023. 200. szám alatt közzétett határozattól jogkérdésben való eltérés” jogcímet jelölte meg, addig a Kúria végzésében „hosszasan indokolja azt, hogy a Kfv.II.37.832/2022/6. számú határozatra történt” indítványozói hivatkozás mely okok alapján minősül alaptalannak. Az indítványozó kétségbevonva a Kúrián működő öttagú tanácsok létét („már ha *de facto* létezik”) azt vélelmezte, hogy annak jogszerű eljárása során ilyen típusú hiba nem történhetne meg; egyidejűleg azt állította, hogy a Kúria által hivatkozott döntésre ő nem hivatkozott, így a Kúria nem létező kérelmet bírált el.
- [27] Az alkotmányjogi panasz ezen elemének vizsgálata során az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy a BH2023. 200. sorszámú döntése nem más, mint a Kúria végzésében felhívott Kfv.II.37.832/2022/6. számú határozat, így a panasz állítása e vonatkozásában nem felel meg a valóságnak.

- [28] 4. Az Alkotmánybíróság a fentieket figyelembe véve megállapította, hogy az eljárás tárgyát képező alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában meghatározott feltételeknek, mert a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség nem volt megállapítható, ahogyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel az indítvány.
- [29] Mindezek okán az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2024. április 23.

Dr. Horváth Attila s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró